

Velja v Ljubljani
in po pošti:

za leto 1919 R 84—
za leto 1920 42—
za leto 1921 21—
za leto 1922 7—

Za inozemstvo:

za leto 1919 R 96—
za leto 1920 50—
za leto 1921 26—
za leto 1922 9—

Jugosla

Plačano do

Ljubljana
Ljubljana knjižnica

Az pismene naročbe hro-
ditišne denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnine
po nakaznici.

Ogledi se računajo po po-
stavljenem prostoru in si-
ter in visok ter 45 mm
prostor za nakaznico
za večkrat popusti.

Izdajatelj je na Starem trgu števil. 19. Telefon
250. Upravištvu je na Marijinem trgu
števil. 8. Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanje gl.
loži za odgovor do
naj ne frankirajo.

so naj pri-
amka. — Dopolni
so ne vračajo.

Pred odločitvijo naših obmejnih vprašanj.

Ureditve valute. — Izdaja novih dinarjev za vse državo. — Dogodki na Jesenicah.
Divjanje nemških tolpe v Slovenjemgradu. — Čehi za koroške Slovence.

Politični pustolovci.

V notici „Konstatiramo“ v „Jugoslaviji“ števil. 122, dne 9. t. m. smo konstatirali, da odgovarja „Naprej“ na naše dopise o protidržavnem nastopu jeseniških rdečkarjev z nespodobnim zmerjanjem ter smo zapisali tudi — kot nekako opravičilo za socijalno-demokratsko stranko — dobesedno: „V vsaki stranki so manj vredni elementi, a poštene stranke se jih skušajo vselej otresti.“

Ker pa „Naprej“, ki je oficijelno glasilo Jugoslovanske soc. demokratske stranke, venomer še nadalje zagovarja jeseniške veleizdajnike — nemčurje, je s tem podan jasan dokaz, da je stranka soodgovorna, da se stranka istoveti z najhujšimi sovražniki Jugoslavije.

V celjski „Novi Dobi“ piše dr. V. Kukovec v članku „Kdo je kriv“: „Najmanj so opravičeni staviti vprašanje, kdo je kriv, naši socijalisti, ker so oni glavni krivci med nami. Vsakdo se je zanje dni mogel prepričati, da so tudi zadnje dni naši socijalisti, seveda ob neodkritosrčnem zatirjanju, da bodo tudi oni in še bolj nego mi branili domačo grudo, naravnost na izdajski način v naprej zabranjevali oster nastop zoper nemške sokrivce koroškega vpada. Ščuvali so zoper orožne vaje, zakrivali zahrbtnost v Velenju, kar je v vsakem položaju, te dni je pa bilo tudi po vseh načelih svetovne demokracije — veleizdajstvo. Štiri leta krivične vojske proti Avstriji niso imeli tega poguma. Zdaj, ko se čutijo varne, so si upali, obenem pa tudi formalno sodelujejo v ljubljanski deželni vladi! — Vendar je tudi v vsem njihovem dosedanjem nastopanju rdeča nit — vzbujati nezadovoljnost zoper naredbe iz Beograda, vzbujati neko slovensko samoljubnost in žalobg z

uspehom zavajati na stranska pota tudi velik del nesocijalističnega prebivalstva, neizvzemši politike drugih slovenskih strank. Ta moja obdolžitev izvira iz mojega opazovanja neštevilnih dejstev, to je moje globoko prepričanje, katero sem pripravljen braniti.“

Ti so hujši naši sovražniki, kakor pa koroški Nemci, ker delajo hinavsko, ker sede v Deželni vladi v Ljubljani, a delajo najgršjo protislovensko politiko, ker zastopljajo naše delavstvo, to so volkovi v ovčji obleki.

In s to stranko sta sklenili premirje JDS. in VLS. Gospodje, ali imate toliko masla na glavi, da se bojite brezdomovinskih veleizdajalskih rdečkarjev? Poštena slovenska stranka bi morala takim ljudem napovedati brezobziren boj, kajti pošten-zaveden Slovenec ne sme in ne more podpirati takih ljudi. In vi sedite z njimi v skupni vladi, vi jim dajete potuho, da z vašo pomočjo terorizirajo slovensko delavstvo in podjetništvo; krivci ste vi, preobzirni narodnjakarji, da rdečkarji protežirajo nemčurje in zatirajo zavedne slovenske delavce, krivci ste vi, „voditelji“ naroda, da sejejo politični pustolovci, ki bi radi igrali uloge slovenskih Ljeningov, svoj protinaroden evangelij.

Zoper take ljudi je neomajna odločnost edino na mestu. Upamo, da je v našem narodu še toliko odporne sile, še toliko narodne zavednosti, da bo pomedel s temi svojimi najhujšimi sovražniki, in da bo prisilil svoje voditelje, da ne bodo ljubimkovali s temi volkovi v ovčji obleki.

Slovinci sprejmite odprtih rok nesrečne koroške begunce. Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze.

Dogodki na Jesenicah.

(Dopis z Jesenic.)

I.

Kakor da smo vrgli gorečo bakljo v sod smodnika, je zagrmel „Naprej“ po nas zaradi znanih jeseniških dogodkov. Kakor smo že rekli, ni res samo vse to, kar smo že doslej objavili, res je tudi še vse naslednje, kar po svoji neverjetnosti dosedanje še presega. Navesti hočemo samo suha dejstva, podprta z dokazi in pričami. Da so soc. demokrati pričeli takoj po mobilizacijskem razglasu ljudi hujskati, naj se ne odzovejo brambni dolžnosti, dokazuje dovolj jasno sledeče: na soc. dem. shodu na Jesenicah, ki se je vršil kratko po mob. razglasu je neki govornik iz Ljubljane kratkoma izjavil, da on že ve, kaj bi storil, če bi imel odrediti k vojakom, isto naj store tudi vsi drugi. Samoobsebi je umljivo, da je ta govornik pozival ljudi, da se ja gotovo vsi odzovejo brambni dolžnosti, kajne, gospodje okoli „Napreja“? In spoštovanja-vredni g. Pintar je v restavraciji Humer pred mnogimi pričami dokazoval, da ni treba iti pod orožje, češ: „Kaj bi hodili k vojakom — saj smo vendar v svobodni državi!“. Neverjetno, kako logično in duhovito podučujete svoje pristase o svobodni „Naprej“ trdi, da so soc. dem. poslali stražo na Medji dol. Da, to je približno res. V toliko namreč, da je bilo med drugimi kakih 10 soc. dem. ni pa res, da jih je poslalo vodstvo, nego so oni sami čutili to potrebo. O posledicah pa, ki so jih zadele radi njih narodne zavednosti, dopisnik previdno molči. Predsednik tamšnje soc. dem. organizacije se je namreč natančno informiral, kdo se je javil k narodni obrani — dokaz, da jih ni poslala organizacija,

nego da so se javili prostovoljno — ter je vsem tem dal ukor, in zaupnika Pikona in Šporna nahrulil s: „fej, sramota za Vas!“ Ko so naši delavci ogorčeno protestirali proti takemu nesramnemu govorjenju, se je častiti g. sodr. Gabrijel izgovarjal, da je mislil tako, da je za one sodruga sramota, da svojega odhoda niso njemu javili. V sili je izgovor dober, tudi če ga pes na repu prinese, pravi pregovor. Sodr. Pikon in Šporn sta nato odložila svoji funkciji kot zaupnika. Sicer pa, saj je razumljivo, da je bilo to dejanje „sramotno“, ko pa so soc. dem. vendar sklenili „da pojdejo tudi oni na fronto, ampak oni se ne bodo borili z orožjem, ko itak nimamo municije, ampak šli bodo z rdečo zastavo in švabom pedali roke“. Pa tudi zato imajo že dober izgovor pri roki: hoteli so z Nemci skleniti premirje — in rdeča zastava bi bila gotovo največ pripomogla k uspehu.

Navedli smo dejstva, katera vsak hip lahko potrdijo neštevilne priče. Komentarja menda ni treba nobenega. Slovenska javnost: Ti sodi!

II.

Na divje izbruhe zabavljanja, kakoršno je bilo svojčas v navadi pri šnopsarjin v proslulem „Pichlerjevem kevdru“, imamo le pomilovalen in če hočete gg. brezdomovinci, zloradosten nasmehljaj. Na viteške grožnje vaše onemogle jeze: „da bo joi, da bo skočil do lune“ pa vas pozivljamo gg. brezdomovinci: le koj brcnite, bomo videli kdo bo letel višje, kdo bo prej v Savi. Minuli so časi vaše strahovlade, dan obračuna z vami se bliža. Potrpite malo, če ne bo takoj reda in miru, posvetiti hočemo tudi v vaše brezdomovinsko delovanje v tovarni, da vas svet popolno spozna.

VLADIMIR LEVSTIK.

90 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Toda molčite, ne pravite ji; recite samo, da ga kupim jaz — za vsako ceno, za mnogo, razumete? Naj ga ne proda nikomur; še danes pridem in se pogodim. Náte, vzamite za prvo silo... in molčite, molčite, da ji ne bo hudo... izmislite si bajko in kupite, kar treba!

Segel je bil v listnico, zagrabil, ne da bi štel, in ji stisnil v roke. Starka je strmelala, tresla se od hvaležnosti, zajokala od olajšanja na ves glas in hotela poljubiti grofu roko; toda ni ji dovolil.

„Molčite, prizanašajte ji!“ je vzkliknil s prita-jenim glasom, kakor v strahu, da ga ne bi slišala Marija, ter odletel k avtomobilu, ki je že dolgo brnel pred vhodom.

Vsa srečna je prisopihala Meta na vrh, baš komaj v pravem času, da je odgnala meščana, ki je suval v bolnico z dvema umazanima stotakoma in vpil, zaničljivo nehaje z roko proti klavirju:

„Tak vzemite, ako ste pametni: dvesto kron za staro škatlo! Vzemite — saj vredna jih ni; sto kron je podarjenih, od dobrega srca, ker vidim, kako in kaj... Vzemite, da si ne premislim, zakaj potrebujem ga ne... le v nedeljo, ko pridejo soldatje s punicami, hopsasa in tralala — saj veste, hehe!...“

Grof se je med tem pripeljal h Grabunčevim ter zvedel, da prihaja zaman: gospodar je bil vprežen

v kontorju, gospa Amalija se je bila pravkar odpravila v posete, in Dora, ki je hotela ostati sama s svojo tesnobo, je bila takisto davi naročila, da je ni doma za nikogar. Gostu ni preostajalo drugega kakor oddati vizitko in iti, ne da bi bil kaj opravil. V nemiru, s katerim so ga bile navdale Metine novice mu je bilo to še ljubše; čutil je, da bi vsaka druga reč skalila jasno, lehkotno in dobrodejne meh-kobe polno ganjenost njegovega srca. Marija mu je bila tujka, čeprav soseda; njena povest, kot jo je nosil v glavi, je bila morda romantično prikrojena in sentimentalno pretirana; tisto kar je vedel o nji po deklinih in Telbanovih besedah, ga pravzaprav ni moglo pomiriti, ali je vredna tolikih misli in tolikšnega usmiljenja. In vendar je okrenil tja kakor na praznik, v pričakovanju nečesa odrešilnega, poln koprnenja, da bi čimprej izlil kapljo utehe — vsaj on nekemu, ko je njemu nihče ni mogel dati; še tik pred pragom si je priznal, da išče že dolgo človeka, s katerim bi ga združila vez nesebične, navne dobrote, in da mu je čisto vseeno, ali je ta človek najpopolnejše ali najgrešnejše bitje pod solncem...

Simon Telban je bil gotovo že tretji gospodar, ki ni zabijal denarja v dvoriščno zgradbo, meneč, da je itak še predobra za revščino, ki tam prebiva. Starodavno poslopje se je osipalo na vseh koncih in krajih; na prvi izmed stopnic, ki so vodile v nadstropje, je puhnil v grofa vonj po trhlini in davni, v vse stene zajedeni nesnagi. Skozi majhno linico je prihajalo toliko luči, da je našel steklena vrata

in ročaj hripavega zvonca poleg kljuke. Meta, ki je očitno čakala s strahom in trepetom, je takoj pridrsala odpirat; navezala si je bila drugo ruto, ki vsaj na zadnji plati ni kazala lukenj, in obrnila predpasnik, tako da se je zdel zasilo svež. Predsoba se je očila na desni v obokan hodnik; tam so stali lončki s cveticami, pri katerih je grof videval sosedo. Na levi strani so vodila začrnela, špranjasta vrata v kuhinjo in druga v prvo izmed obeh Mari-jinih sob; že tu je opazil strahotno opustošenje bede, ki je bila pospravila vse kote in ni pustila ničesar razen golih zidov. Grofov obraz se je zmračil in zardel od sramu nad parfumom, po katerem je dišal, in nad lakastimi šolmi, s katerimi je stopal v to duplo siromaštva: suhi kašelj tam za durmi se je čudno upiral njihovemu škripanju...

Meta mu je povedala s prita-jenim glasom, da je komaj rešila klavir. Gospodična ga je mislila baš pustiti meščanu, ko je prišla ona z grofovimi sporočili, in dedec, ki se je bil nabrusil, da ga izpuli dober kup, ga je hotel vzeti po sili. Vpil je, prisegal, da je kupčija sklenjena, ter grozil s tožbo; ko pa je slišal zlahtno ime, je povesil nos in se pobral brez upiranja, godrnjaje, da zoper grofa ni pravice, ne pri beračih ne pri gospodi.

„Gospodična, jih“ pričakujejo,“ je dejala starka nazadnje s prosečim pogledom, polnim plahih in hkrati smelih pričakovanj, ter odprla gostu sobna vrata.

Na vašo zavijanja pa to-le: Kar smo pisali o raznih „Pintar, Rijavetz, Schieschitz, Levstik, Oman, Paar, Mlakar“ itd. vzdržujemo do pillee. Zakaj si ne upate ovreči ni enega dejstva? Zakaj si ne upate iskati zadostčenja, svojat brezdomovinska! Pri nas ni laži, ni zvijač. Le malenkosti smo omenili, pa tako „wei kričanje“, kaj še le, če nastavimo kak težak kaliber! Seveda, če stopiš psu na rep, cvili. Kako resnične so bile naše besede, priča so vsi rodoljubni Jeseničani, razun vas, brezdomovinci, ker vsi so odobraval naš članek in ga hvalili. Le vi ste se fustrali, vedoč, da vas sedaj zapuste vsi tisti, ki ste jih nasilno spravili v vaš tabor. — Vi pravite, da smo proti delavstvu, da ste vi organizirali delavstvo za obrambo. Pribijemo: Mi nismo pisali niti besede proti delavstvu, pač pa proti brezdomovincem. Za obrambo so nastopili delavci Sokoli: Rabič, Čop, Tavčar itd. Si li drznete trditi, da so to brezdomovinci, kakor vi? Ne omakežujte neomakeževanega sokolskega perja!

Pišete, da ni bilo shoda, ne vem, katerega mislite. Shod je bil 1. maja. Tu je rekel brezdomovinec Golouh: „Živio bratje v nemški Avstriji! Živio bratje Mažari!“ Kričal je tako vneto, da se je podrl oder — slabo znamenje — da je moral slišati vsak navzoč, četudi je imel „kosmata“, ne „gola“ ušesa, navzočih pa je bilo po vašem nad 5000 ljudi — dosti prič. Drugi shod, ali kako hočete dele krstiti, je bil 4. maja pred postajo Brezdomovinec Mlakar je sam vabil na shod, gredoč po Jesenicah: Le pojte dol... in sam je govoril pred postajo. Si drznete to tajiti?

Pribijemo: Za sprejem Švabov ste se pripravljali. Rekli ste: Z belo zastavo jim pojdemo naproti, ko pa pridemo blizu, razvijemo rdečo — in bratje bomo. Si li upate tajiti? Ali ni to veleizdajstvo? Mi pišemo resnico in se ne bojimo nikogar. Imamo načelo: vse za našo Jugoslavijo, mi nismo kameleoni, kakor Pintar, ki je nosil po prevratu široko trobojnico, potem dal poleg še rdečo brezdomovinsko, nadomestil obe s srbsko, nosil zopet samo rdečo, 4. t. m. pa nobene, pravijo, da si je hotel nadeti zopet črno-žolto. — Mi ne sprejemamo v našo sredo nemčurjev in švabov, v vašem taboru pa so celo švabi iz rajha, naši smrtni sovražniki; in sploh: nemčurji in švabi gredo v vaš brezdomovinski tabor, da bi tako na zunaj zakrili svoje nemčurstvo. Lepa žlaht! In pri vsem tem, vi brezdomovinci, si drznete še govoriti, da se vam dela krivica, če se le malo posveti v vaše hujskajoče, protidrjavno delovanje?

Za danes konec, le to: Vidomoljubni Jeseničani, ki ste se udali strahovladni rdečih brezdomovincev, ter pristopili v njih stranko le iz strahu pred grožnjami, ne bojte se, obraite jim hrbet, vstopite v kako jugosl. narodno

zvezo. Nihče vas ne sme več strahovati. Dol z brezdomovinci! Vam rdeči brezdomovinci pa, katerim je narodnost Hekuba, ki spodkopujete s svojim rovarjenjem temelje naše mile Jugoslavije, pa kličemo: Mi Jugoslovani smo napovedali neizprosno boj vsem našim sovražnikom, v prvi vrsti pa domačim brezdomovincem. Zato: Dol z veleizdajniškimi hujskami! Proč z njihovim lažnjivim časopisjem, ki seje strup, ki daje potuho nemčurjem. To je nemčurski brezdomovinski volk v slovenski odeji.

Obramba.

Včerajšnji „Naprej“ bluje zopet svoj rdečkarški gnoj na „Jugoslavijo“ in njenega izdajatelja. Posluži se tako ogabnih izrazov, da kaj tako prostaškega v slovenskem jeziku sploh še ni bilo pisano. Razkritje „Jugoslavije“ o jeseniških dogodkih je gospode pri „Napreju“ in JSDS očividno tako zmešalo in zadelo, da so kar ponoreli, kajti takih pamfletov, kot jih je priobčil včeraj „Naprej“, ne piše človek, ki je pri pravi pameti.

Veleizdajalskega počela nekatere rdečkarjev na Jesenicah ne spravite s sveta in ga tudi ne prikrijete s tako surovimi izbruhi; vaše besnenje dokazuje le, kako silno se čutite prizadete, kako velika je vaša krivda!

Na nečuvne napade na mojo osebo ne odgovarjam. Dobite primeren odgovor drugod.

Na eno pa moram odgovoriti. „Naprej“ piše med drugim:

„Ali veš, kaj imaš na vesti žurnalistična baraba, človeški izmeček, politična vlačuga, vojni dobičkar, ki izdaja „Jugoslavijo“? — Nešteto nedolžnih sodrugov aretiranih, nedolžnih delavcev in deklic.“

„Naprej“ torej sam priznava, da so bili mnogi aretirani na Jesenicah. Brez vzroka jih gotovo niso.

Kriv ni dopisnik, ki nam je poslal dopise, kriva ni „Jugoslavija“, ki jih je priobčila, kriv nisem jaz, izdajatelj lista, temveč krivi ste vi politični pustolovci, ki ste rovali zoper državo SHS; krivi ste vi, ki ste hujskali delavstvo; krivi ste vi, ki ste vzpodbujali garjeve ovce ter z njimi okuževali še ostale.

Na stotine in tisoče koroških Slovencev je pahnenih v strašno trpljenje, oropani so imetja in svobode; nedolžno prelita slovenska kri vpije po maščevanju, pa da bi ne smeli zapreti par nemškutarskih veleizdajcev! Ali se Slovenci res ne smemo braniti, ali res moramo kloniti tilnik ter se dati pobiti kot psi?

In najde se še „slovenski“ list, ki zagovarja izdajalsko početje temnih elementov, in najde se slovenska tiskarna, ki tiska take pamflete. Ali še ni dovolj teklo slovenske krvi na Koroškem, ali naj še Kranjsko in slov. Štajersko pomandrajmo hunske nemške čete in to s pomočjo „mednarodnih

socijev“, s pomočjo socijalne demokracije — internacionale, ki je pri Nemcih in Italijanih skrajno narodno-šovinistična, a le revnim in teptanim Slovincem pridiguje svoj mednarodni evangelij: spravo narodov!

Zgodovina bo pisala obsodbo o vas Judežih, ki hočete za skledo socijalistične republikanske oblasti in razrednega terorja izročiti slovenski narod madžarskim in nemškim „boljševikom“, v resnici pa najhujšim narodnim šovinistom.

Verujem in sem trdno prepričan, da je v našem narodu še toliko zdrave nacionalne sile, še toliko življenske odporne moči, da se bo ubranil krivih prerokov, političnih pustolovcev in njihovih pomagačev. A rok ne smemo držati križem, temveč strnimo se vsi v boj zoper notranje naše narodne sovražnike in premagali bomo tudi zunanje. Anton Pesek.

Cehoslov. nar. skupščina za pravice koroških Slovencev.

LDU Praga, 13. maja. (ČTU) V včerajšnji seji narodna skupščina so poslanci dr. Franta in tovariši vložili predlog, ki se glasi med drugim: Edina dežela bivše Avstro-Ogrske monarhije, kjer Nemci še vedno tlačijo Slovence, je Koroška. Slovensko prebivalstvo te dežele je bilo že od nekdaj izpostavljeno najhujšemu narodnemu zatiranju. Nemški šovinizem ni bil nikjer tako brezobziren kakor v tej deželi. Dasi je na Koroškem obstajala demarkacijska črta, se Nemci z njo niso zadovoljili in so začeli ofenzivo. Iz te nesrečne dežele prihajajo obupna poročila o nemškem nasilstvu. Begunci prihajajo na Kranjsko in pripovedujejo o grozovitostih nemške soldateske.

Tirolski in štajerski prostovoljci ubijajo slovenske ujetnike. Nemški listi priobčujejo članke, kjer proslavljajo čiščenje in osvobojenje koroške dežele. — Interpelanti so vložili nastopni nujni predlog: Vlada naj se takoj obrne do prijateljskih entitetnih vlad, da nastopijo čim strožje zoper nemško nasilstvo. Vlada naj upravičene zahteve Jugoslovancev po osvoboditvi Slovencev izpod ponižujočega nemškega jarma podpira na ta način, da se vsa koroška dežela, ki je bila prvotno popolnoma slovenska in ki je danes le umetno germanizirana, prisodi združenemu kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Boji na severni meji.

Nemci napadajo.

Ljubljana, 14. maja opoldne. LDU poroča iz uradnega vira: 13. maja so Nemci nadaljevali napad v smeri proti Slovenjmu gradu. Zavzeli so Št. Janž. V Dravski dolini je položaj neizpremenjen.

Pred odločitvijo.

Meje Jugoslavije. — Vsa Kranjska pripade državi SHS. — Obseg Nemške Avstrije.

LDU Versailles, 13. maja. (Dun. KU) Kakor poročajo jutranji listi, bodo nemškim avstrijskim delegatom predali mirovne pogoje na gradu St. Germain v dvorani Bouches des Portes. Svet deseterice je včeraj razmotril o mejah Nemške Avstrije in Ogrske, ki so bile po sklepih odseka neizpremenjeno sprejete. „Journal“ poroča o tem: Čehoslovaška država bo dobila Češko, Moravsko in velik del Šlezije ter Tešin. V svrhu neposredne zveze z Rumunijo, so ji priznali tudi ogrsko ozemlje v Karpatih.

Bogat delež Rumunije.

Pariški listi poročajo dalje, da konferenca Rumuniji ni vsega priznala, kar ji je bilo v pogodbi iz leta 1916 obljubljeno. — Ta pogodba priznava Rumuniji vso Bukovino, Erdeljsko, ravan na levem bregu Tise in temeški Banat. Sedaj dobi Rumunija vso Bukovino, čeprav je njen severni del nesporno rutenski in ukrajinski, ter Erdeljsko, medtem ko ostanejo madžarski okraji doline Tise ogrski. Južnovzhodni del temeškega Banata dobi Srbija.

Jugoslaviji prisojene pokrajine.

Jugoslavija dobi Bosno, Hercegovino, Hrvatsko in Kranjsko, nadalje srbske okraje Bačke med Tiso in Donavo in severno od Drave. Po tem bo Nemška Avstrija obstajala iz dela Koroške in Štajerske, iz Gorenje in Nižje Avstrijske, Solnograškega in Tirolskega.

Kakor poroča „Petit Parisien“, dobi Italija Južno Tirolsko do Brennerja. Ogrska bo obstajala samo še iz donavske ravani.

Razdelitev starih dolgov bivše monarhije.

O nadaljnjih pogojih poroča „Matin“: V smislu načel pogodbe z Nemčijo se bodo predvojni dolgovi poracionalno razdelili na vse države na ozemlju bivše habsburške monarhije, ravno tako obnove, za katere je Avstro-Ogrska odgovorna. Dolgove za vojne svrhe bosta plačali samo Avstrija in Ogrska. Avstrijsko trgovinsko brodogradbo bo tvorilo del skupnega brodogradnja sovražnih ladij, ki bo alirancem nadomestil izgubljene ladje.

Vtisi na Dunaju. — Mir uničenja.

LDU Dunaj, 14. maja. (Dun. KU) Razpravljajoč še ne potrjene vesti pariških listov o mirovni pogodbi, ki se bodo stavili Nemški Avstriji, povdarjajo listi, da je bila bojazen, s katero se je pričakovalo predloge entente, upravičena, če so te vesti resnične. Mir, ki ga ententa namerava vsiliti Nemški Avstriji in Ogrski, ima isto obliko, kakor mir z Nemčijo, in bo na vsak način mir uničenja, ki ga Nemška Avstrija ne more podpisati.

Mirovna pogodba z Nemčijo.

(Dalje.)

6. Nemška Avstrija. Nemčija brezpogojno priznava in spoštuje neodvisnost Nemške Avstrije v mejah, ki jih določa mirovna pogodba. Ta neodvisnost ostane neizpremenljiva v veljavi, dokler ne ukrene zveza narodov kaj drugega.

Čehoslovaška. Nemčija priznava popolno neodvisnost te države z avtonomnim ozemljem vred, kjer prebivajo karpatski Rusini. Prizna tudi meje, katere so določili zavezniki v tej pogodbi. Prebivalci čehoslovaške, ki so nemškega pokolenja, morejo pridobiti čehoslovaško državljanstvo. Dovolj se jim dveletni rok, v katerem morajo zaprositi zanj. Isto velja za Čehoslovake in Nemce, stanujoče v Nemčiji ali v inozemstvu.

Gospodarske klavzule. Proizvodi alžasko-lorenski se morejo uvažati v Nemčijo brez vsakršnih uvoznih pristojbin za dobo pet let v izmeri, ki odgovarja povprečnemu letnemu uvozu od leta 1911 do 1913. Za isto dobo se morejo poluproizvodi tekstilne industrije, ki prihajajo v

Alzacijo-Loreno v svrhu daljnjega obdelovanja svobodno in brez vsakršnih bremen uvažati v Alzacijo-Loreno ter se na enak način zopet povrniti v Nemčijo. — Električne centrale na desni obali Rena morajo še deset let dobavljati električno energijo v izmeri, ki odgovarja dnevni porabi dne 11. novembra 1918. — Nemčija se odreče vsem pravicam, vmešavati se v trgovino s soljo, z lugasto soljo, ali z drugimi proizvodi Alzacije-Lorene. — Francija si pridrži pravico, da prepove vsako nadaljnjo udeležbo Nemcev v Alzaciji-Loreni, bodisi pri podjetjih, ki se pečajo s pridobivanjem sirovin, bodisi v državnih službah, tako pri rudokopih, kakor pri tovarnah kovinske stroke.

Poljska. Nemčija se odreče na korist Poljske ozemlja, katero omejujejo Baltičsko morje, zahodne meje Poljske, potem bivša avstrijsko-nemška in rusko-nemška meja do Njemena. (Ta določba se ne nanaša niti na vzhodno Prusijo, niti na svobodno mesto Gdansk). Meje so opisane natančno v odstavku 2. Komisija sodnih članov, od katerih imenujejo petorico alirane in asociirane države

enega Nemčija in enega Poljska, bo določila nemško-poljsko mejo na licu mesta. Poljska bo priznala osebam in prometnim sredstvom, ki prihajajo iz vzhodne Prusije, ali potujejo tja, enake svobode, kakor svojim lastnim podanikom. Prebivalci Poljske, ki so nemškega pokolenja, bodo mogli zaprositi za poljsko državljanstvo. To bodo morali storiti predvsem oni Nemci, ki so se nastanili na poljskem ozemlju po 26. aprilu 1886. Prošnje za dosego poljskega državljanstva se morajo vložiti v roku 2 let. Enake določbe veljajo za Poljake, ki so bili nemški podaniki in ki so živeli v Nemčiji ali v inozemstvu. Poljska pripusti, da se sprejmejo v posebno pogodbo s poglavitnimi velesilami a) določbe, katere bodo te velesile smatrale za potrebne v varstvo interesov onih prebivalcev Poljske, ki se razlikujejo od večine prebivalstva po pokolenju, jeziku, ali veri; b) določbe, ki zagotavljajo svobodni prevoz in enakopravnost trgovini drugih držav.

Vzhodna Prusija. Ob južni meji vzhodne Prusije bo določen pas, v katerem bo odšlo prebivalstvo,

kateri državi hoče pripadati. Nemške čete in oblasti bodo dobile navodilo, umaknili se v roku 15 dni z omenjenega ozemlja, nakar bo prevzela upravo ozemlja posebna komisija peterih članov, ki jih bodo imenovali zavezniki. Ta komisija bo nadzirala tudi omenjeno ljudsko glasovanje, ki se bo vršilo po občinah. Komisija bo predlagala, kako naj se določi meja, in poglavitne alirane in asociirane države jo bodo potem končno veljavno določile. Poljske in nemške oblasti bodo prevzele upravo prisojenega ozemlja in delokrog komisije bo izčrpan. (Nato sledi v brezlični brzotiski daljši nečitljiv presledak, ki obsega tudi ves pododstavek št. 11.)

(Nadaljevanje pododstavka št. 9). — Enake odredbe veljajo za okrožji Stuhm in Rosenberg, kakor tudi za okrožji Marienburg in Marienverder, vzhodno od Visle. — Poglavitne velesile bodo določile temeljna načela za pogodbo med Poljsko, Nemčijo, vzhodno Prusijo in Gdanskim, ki bo omogočala prometno zvezo med Poljsko in Gdanskim po železniški progi ob desnem bregu Visle.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Anton Pesek.
Tisk: "Zvezna tiskarna" v Ljubljani.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

„DORE“

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4.— Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

Prodaja se:

Vžigalniki na bencin in kamenčki so napredni na drobno in debelo pri Fr. K. Kaiser puškar Schellenburgova ulica 6. 574 3—1

Prodaja se dežni plašč in perlerina iz gumijevega blaga. Oboje predvojno blago. Pojasnila daje iz prijaznosti F. K. Kniser puškar Selenburgova ul. 6. 573

Močne vrvi za stavbeno podjetje, vrvene lestvice, kakor tudi pisalna miza, se prodajo. Polzve se pri trdnosti Leopold Fon, Ljubljana Stari trg 6. 558 3—

Vila v Ljubljanski okolici na prodaj. Ponudbe pod „Vila“ na anončno ekspedicijsko Al. Matelič, Ljubljana. 566 2—1

Tehtnice (namizne in decimalne) in uteži priporoča Odon Koutny, Ljubljana, Kolodvorska ul. 37. 508

Zdrav, dober močan sod, 20 hl, prodaja Josip Frank, posetalka, Ceremošnjice, Dol. 554 3—1

Prodaja se hiša na Gorenjskem s 3 stanovanji, sadnjakom ter z malo vodno močjo, pripravnost za obrt, po ure od mesta in 5 minut od kolodvorja oddaljena. — Ponudbe pod „Hisa št. 500“. 548 3—

Lepa birmanska darila. Nikelnaste in srebrne ure z verižicami, uhani, zavrtni verižice srebrne in zlate z obeski nudi Fr. Čuden Sin, nasproti glavne pošte v Ljubljani. 459

Karbidne svetilke na jrobn in debelo razpošilja točno po povzetju, komad po 30 K in 32 K, kakor tudi gorilnike vsake vrste. Tvrdka Martin Sumer, Konjice. 414

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnistvo pod „Vinski sodi“. 549

Službe:

Žagar z večletno prakso, večer brušenja žag, nadalje cirkularist, se takoj sprejema. Ponudbe na „posni predal 54“, Ljubljana.

Trgovski pomočnik, 24 let star, vojakov prost, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo v veliko mešano ali manufakturno trgovino. Ponudbe, prosi na „a“ Poste restante Ormož. 569 2—1

Krojaški pomočnik s plačo 1. razreda se sprejema takoj. Naslov v upravnistvu. 1080 3—1

14leten inteligenten fant koroški begunec, bi se rad učil trgovstva. Prosi da bi dobil stanovanje in vso preskrbo. Pisma na upr. pod „Učenec“. 560

Izrjena šivilja in učenka se sprejmeta takoj pri Fani Miklič, Stari trg št. 1/III. 570

Išče se 5 kočijažev za lastne konje za izvoz klad iz gozdov. Mesečna plača 250 kron, hrana in stanovanje. — Pismene prijave na „Hrvatska eskomptna banka, šumski odio, Zagreb. 547

Razno:

Išče se vsaj za čez poletje meblovano stanovanje za mirno stranko brez otrok v okolici Ljubljane. Petrič, Ljubljana, Sredina 12. 575

Srbski častnik išče četudi malo sobico za dobro najemninu. Ima celo posteljno opremo sam in bi rabil samo da se mu namesti postelja in zjutraj postelje. Ponudbe pod „Stanovanje“ na upravnistvo. 549

Želim vzeti v najem žago ali mlin — eventualno tudi kupim. P. Pinta, Ptuj. 550

Gizela dražnja, vzajemne zavarovalnice na življenje in opremo nevest ravnateljstva na Dunaju ter podružnic v Gradcu in Trstu zastopstvo in vplačilnica premij za celo Slovenijo se nahaja v Ljubljani Strelška ulica št. 22/1. Več glej Kr. SHS uradni list št. 81 od 26. aprila 1919. 567

Ker lastnik odpotuje v inozemstvo se odda kino

pod dobrimi pogoji. Informacije daje upravnistvo „Jugoslavije“.

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Ženitna ponudba! Mladenič star 29 let priključuje zunanosti se želi seznaniti v svrhu ženitve z miroljubno mladenko ali vdovo, ki bi imela na deželi srednje posestvo. Dopise se prosi na upravnistvo lista pod „Srečni zakon št. 24“.

Državni nastavljenec s kmetijsko naobrazbo, 28 let star, trdnega značaja in dobrega srca, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo do 25 let, katera bi bila sama posestnica kmetije ali dedič večjega posestva. Cenj. dopise s sliko, ki se vrne, na naslov „Poslušnostleže 120“ Ljutomer. 563

VINO

stare in nove, slivovko, rum itd. nudim po najnižjih cenah. Kupujem suhe gobe, dobre vreče.

M. Rant, Kranj.

Razpis dobave drv za kurjavo.

Komanda dravske divizijske oblasti potrebuje večjo množino drv za kurjavo.

Interesenti se pozivljajo, da javijo svoje ponudbe po dosedanjih predpisih kolekovane, direktno komandi gornje divizije.

Iz stavljenih ponudb mora biti razvidna množina drv ter cena za 1 m³ franco glavni kolodvor Ljubljana, oz. Maribor.

Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Po zapovesti komandanta ppuk. Pet. Andrejevič.

! SVETLA !

Generalna reprezentanca za baterije, žarnice, elektrotehniko, (izdelek svetovne slovanske tvornice) za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Zagreb, začasno Ljubljana, Ilirska ulica št. 29/1.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

ustanovljena od mestne občine Zagreba leta 1884

sprejema

v elementarnem in življenjskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katera pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila 771 1

Glavno zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.

Zdravilišče z žveplom

Varaždinske toplice

(Hrvaško). 947

Železniška in poštna postaja, telefon, brzovoz.

Nov zdravilišni hotel. —

Električna razsvetljava!

Staroznano, radioaktivno

zdravilišče z žveplom + 58°C.

Priporočeno proti: protinu,

revmatizmu, išiasu itd.

Zdravljenje s pitno vodo

pri boleznih v vratu, jabolku,

prsih, jetrih, želodcu in čre-

vesnih boleznih.

Električna masaža. Blatne,

ogljeno-kislene in solne

kopeli. — Odprto celo leto.

Krasna okolica. Novi hotel.

Moderna oprema.

Prospekti zastonj!

Zdravilišni zdravnik:

Dr. J. Lochert.

Izletniki na Bled!

Hotel Mangart na Bledu zopet odprt!

Vijudno naznanjam, da sem prevzel

hotel Mangart na Bledu

kjer bodem postregel cen. gostom z dobro pijačo ter okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili. Za prenočišča in bivanje v seziji so na razpolago lepe sobe po zmernih cenah. — Priporočam se za mnogobrojni obisk z vsem spoštovanjem

M. Keržnik

bivši dolgoletni restavratorec v „Nar. domu“ v Ljubljani.

Strojna tovarna in livarna del. dr. v Ljubljani, Dunajska c. 35, Zvonarska ul. 3.

Zvonarna

Tovarna za stroje in armature, kovinska in železo-livarna.

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika

izbrani spisi.

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina

Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Gospodstvo naše Kosovo!

Dr. Bogumil Vošnjak:

Poglavje o stari slovenski demokraciji

Z epilogom dr. N. Županiča. — Iz angleščine preložil Ing. V. Zupanc.

V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Cena 2 kroni.

Dr. Vošnjak, ki je živel ves čas vojske v inozemstvu, je informiral s tem spisom entento o našem koroškem vprašanju in pokazal, da smo bili Slovenci že od nekdanj demokracičen narod, ki si je sam volil svoje kneze. — Brošuro razširjajte med ljudstvo, v vsako slovensko družino, v vsako slovensko hišo. Šole, društva i. dr., ki naroče več izvodov, dobe na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno. Koroška je bila naša že od nekdanj in mora biti tudi v bodoče!

Spoznajmo Koroško — zavajamo se svojih pravic do njega!